

Starea Națiunii

Construirea unui instrument inovator pentru
fundamentarea politicilor publice (SIPOCA 11)

RAPORT DE ANALIZĂ NR. 8b

Barometru - Securitate B

Cuprins

1. Rezumat executiv	4
2. Preambul. Justificarea cercetării	5
3. Metodologie	7
4. Analiza datelor	8
4.1 Libertăți și drepturi vs Siguranță personală	8
4.2 Preocupări personale (Teme de preocupare; Issues)	10
4.3 Siguranța geografică	11
4.4 Amenințări	12
4.5 Evoluția amenințărilor	13
4.6 Siguranța armată: trupe NATO pe teritoriul României	15
4.7 Siguranța armată: trupe române în teatrele de operațiuni externe	16
5. Concluzii	18
6. Bibliografie	19
7. Anexă: Chestionar	20
8. Anexă: Reprezentări grafice complete ale rezultatelor	26

Raport executiv

Raportul de față continuă discuția începută în cercetarea de luna trecută (mai 2017) privind temele ce definesc starea României din punct de vedere al percepției privind securitatea societății. Datele Barometrului Starea Națiunii din valul iunie 2017 sunt folosite în această analiză. În continuarea cercetării din valul mai 2017, discutăm despre compromisul perceput în rândul populației între libertate și asigurarea securității personale, despre percepția spațial-geografică a siguranței personale, de la zona proximală de locuire (localitate) spre zone semnificative din ce în ce mai generale (țară, UE), despre amenințările percepute la adresa securității naționale, atât la nivel de intensitate, cât și la nivel de percepție a evoluției lor în viitorul apropiat, cât și despre implicarea forțelor armate în teatrele de operațiuni externe.

După ce în primul raport am analizat temerile în rândul populației, continuăm în aceeași logică și, după un modul inițial privind temerile de preocupare la nivel personal, operaționalizăm acest domeniu într-o altă dimensiune a sa, cea a amenințărilor la adresa securității naționale,

Rezultatele prezentate oglindesc o Românie relativ preocupată de felul în care măsurile luate la nivel instituțional de protejare a securității personale pot interfera cu libertățile personale. relativ stabilă social, cu puține temeri manifeste stringente, dar cu un echilibru delicat dată fiind neîncrederea în instituții. Principalele neliniști ale românilor sunt la nivel îndeosebi personal, ținând de sănătate și de resursele economice disponibile. Acestea li se alătură temeri legate de un război în zonă și de un atac terorist. Identificăm niveluri scăzute de temeri privind infracționalitatea și criminalitatea.

Din punct de vedere geografic, România este percepută suficient de sigură, și îndeosebi mai sigură decât alte țări ale Uniunii Europene. Din punct de vedere al tipului de amenințări, acestea sunt percepute îndeosebi la nivel societal, civil ori natural: corupție, o criză economică ori politică, o calamitate naturală, traficul de droguri și criminalitatea organizată. Identificăm însă și o seamă de amenințări din domeniul militar cu niveluri comparabile ca intensitate: atac terorist, război în zonă.

Din punct de vedere al evoluției în viitorul apropiat, percepțiile sunt preponderent pesimiste, românii considerând că majoritatea acestor provocări vor crește în următorii trei ani. Percepția românilor privind intervenția trupelor românești în teatrele de operațiuni externe este una preponderent pozitivă. Identificăm niveluri semnificativ mai ridicate de motivații pozitive, de participare, decât de motivații negative, de justificări de neparticipare. În schimb, prezența trupelor NATO pe teritoriul României nu este percepută la fel de pozitiv.

Cei trei experți implicați în elaborarea acestui raport au avut următorul tip de contribuții: Veronica Dumitrașcu a oferit partea de fundamentare conceptuală a domeniului; Mirel Palada a consolidat baza de date, a produs frecvențele primare și analizele acestora; Mirel Palada și Bogdan Voicu au produs interpretarea datelor, concluziile și acest sumar.

2. Preambul. Justificarea cercetării

Mediul de securitate al României este nevoit să facă față în mod continuu unor provocări de natură să amenințe viața indivizilor și a societăților.

Provocările de securitate cuprind „ansamblul factorilor de naturi diverse ce pot declanșa riscuri, pericole și amenințări în materie de securitate la adresa societății umane” (Duțu, P și Bogzeanu, C., 2010, p.8).

Amenințările de securitate cuprind aspecte ce țin de criza economico-financiară, de nivelul de dezvoltare economică a unor state, de efectele migrației, de terorism, de crimă organizată, de conflicte regionale, de armele de distrugere în masă, de atacurile cibernetice, de mișcările necontrolate de populație, de schimbările climatice. Toți acești factori induc sentimente de insecuritate pentru indivizi, care percep natura amenințărilor prin prisma pagubelor materiale, dar și umane pe care le-ar produce.

Adepții teoriei securității King și Murray (2001), Thomas (2001), Paris (2001), Alkire (2002) subliniază atât sursele directe, cât și pe cele indirecte ale amenințărilor. Bajpai (2000, p. 40) precizează natura amenințărilor directe și indirecte:

1. „Amenințări directe:

- a) moarte violentă / incapacitare: victimele unei crime violente, uciderea femeilor și copiilor, terorism, revolte, pogromuri, genocid, torturarea și uciderea disidenților, victimele de război etc.;
- b) dehumanizare: sclavie, răpire, trafic de persoane, arestarea oponenților politici etc.; droguri: dependența de stupefiante, trafic de droguri;
- c) discriminare: legislație discriminatorie, practici împotriva minorităților, subminarea instituțiilor politice;
- d) dispute internaționale: tensiuni și crize între state; e) armament de distrugere: proliferarea armelor de distrugere în masă.

2 „Amenințări indirecte:

- a) privațiuni la nivelul nevoilor umane de bază (hrană, apă, îngrijire medicală de bază, educație primară);
- b) maladii: rata de apariție a bolilor și morburilor care amenință viața;
- c) dezastre naturale și / sau provocate de om;
- d) subdezvoltare: nivel scăzut al PIB/locuitor, creșterea lentă a PIB-ului, inflație, șomaj, inegalitate, sărăcie, instabilitate economică, stagnare și transformare demografică la nivel național, zonal, regional, global”.

Pe baza acestui fundament teoretic, Barometrul Starea Națiunii aplicat în luna iunie 2017 a construit o serie de baterii de întrebări închise, pe o scală Likert de patru categorii, pentru a măsura nivelul de temeri în populație la adresa unora dintre aceste amenințări directe și indirecte. Conceptul de securitate umană este legat și de modul de reprezentare a individului privind calitatea vieții, calitatea interacțiunilor umane, dar și a contextului social, politic și de securitate la nivel național și internațional. „Este nevoie de studierea atât a condițiilor obiective de trai, cât

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

și a celor subiective, create în interacțiunile dintre oameni, reunite în conceptul de reprezentare socială a securității” (Sarcinschi, 2006).

Globalizarea insecurității este accentuată de către existența „statelor eșuate” (Stewart, 2007). Sărăcia, instabilitatea economică și politică, corupția sunt o serie de factori ce duc la un mediu favorabil revoltelor și insecurității regionale. Avem exemple recente de conflicte aflate în proximitatea geografică a României care, prin implicațiile acestora la nivel umanitar și de mișcări migratorii provocate de conflict, afectează percepția populației privind securitatea internă, chiar dacă aceasta nu este modificată în mod obiectiv. În consecință, ne interesează felul în care românii consideră că diversele amenințări generate de asemenea evenimente externe (ideologiile extremiste, tensiunile etnice, războaiele sau instabilitatea politică din regiunile din afara UE) pot afecta securitatea internă. La acestea se adaugă alte surse potențiale de amenințare: schimbările climatice și poluarea, excluziunea socială, sărăcia și discriminarea.

Implicarea actorilor non-statali, a instituțiilor internaționale și a alianțelor militare sau economice face parte din cultura de securitate, atât la nivel de construcție cât și la nivel de dinamică. În acest cadru este importantă percepția indivizilor în ceea ce privește apartenența la blocuri militare, cât și participarea cu forțe convenționale în misiuni de menținere a păcii. Plecând de la aceste idei, am construit un modul de întrebări care să evalueze gradul de acceptare al populației privind implicarea României în aceste blocuri militare, privind implicarea forțelor militare ale României în teatrele de operațiuni externe, cât și existența unor trupe ale aliaților noștri militari pe teritoriul României. Unele dintre întrebări ce țin de acest fundament teoretic au fost puse în prima parte a cercetării (valul din mai 2017 – măsurarea încrederii în NATO și UE, cât și evaluarea relației dintre România și o seară de țări semnificative).

3. Metodologie

Universul cercetării

Populația adultă neinstituționalizată a României

Volumul eșantionului

1007 persoane

Perioada de culegere a datelor

29 mai – 15 iunie 2017

Tipul eșantionului

Eșantion stratificat bistadial

Reprezentativitate

Cu selecție probabilistă a gospodăriilor (aleatoriu simplu) și a persoanelor (metoda “cea mai tânără persoană din gospodărie”). Eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă neinstituționalizată a României.

Metoda culegerii datelor

Interviuri telefonice (CATI, 1007)

Marja de eroare

Eroarea maximă de eșantionare, la un nivel de încredere de 95%, este de +/- 3.2%

Ponderarea datelor

Ponderare proporțională iterativă (Raking / Rim) pentru corectarea probabilităților inegale de selecție și pentru ajustarea ratelor neuniforme de non-răspuns. Criteriile de ponderare: sex, vîrstă, educație, etnie, ocupație, regiune și mărimea localității.

Suma procentelor

Suma procentelor poate diferi uneori cu +/- 1 punct procentual față de 100% datorită rotunjirii fără virgulă a valorilor. În cazul întrebărilor cu răspuns multiplu, suma răspunsurilor poate fi mai mare de 100% datorită caracterului cumulativ al prezentării datelor.

Alte tipuri de erori

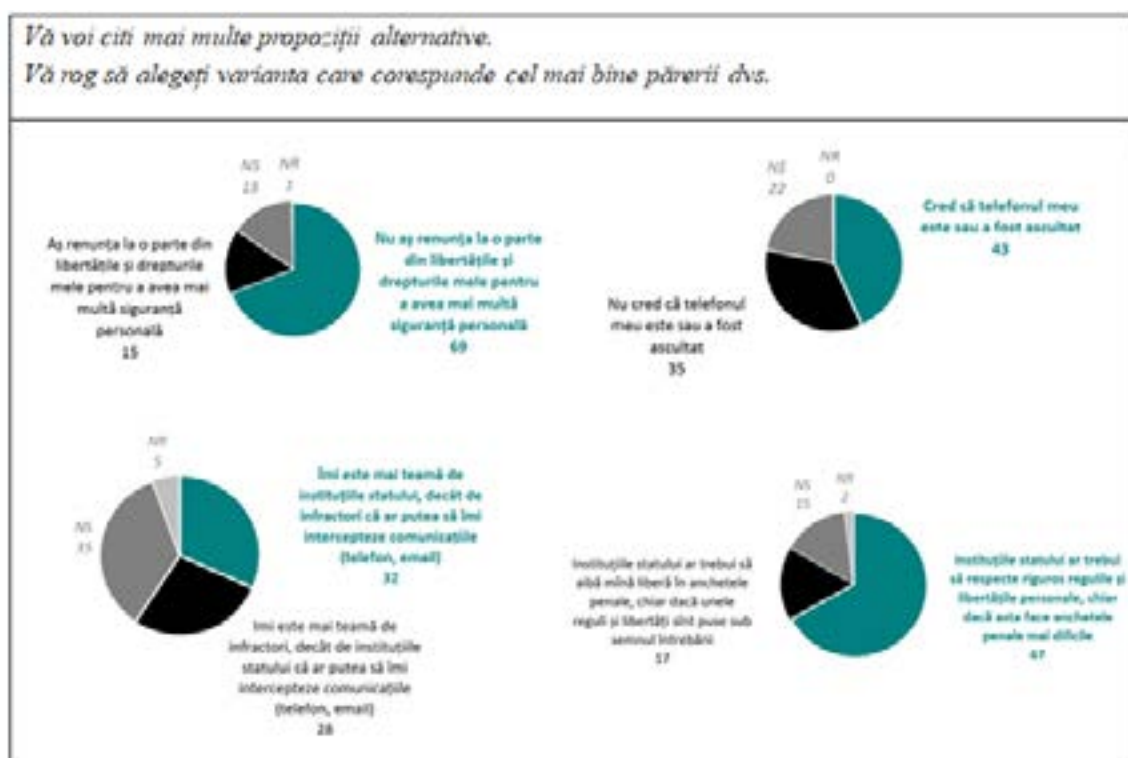
Pe lângă erorile de eșantionare, alte aspecte metodologice (modul de formulare a întrebărilor, dificultățile practice de culegere a datelor, mecanismele de apărare psihologică ale respondenților în cazul întrebărilor sensibile sau care predispun la conformism social) pot induce erori suplimentare care nu pot fi contorizate în marja statistică de eșantionare.

4. Analiza datelor

4.1 Libertăți și drepturi vs Siguranță personală

Cercetarea Starea Națiunii Securitate din luna iunie 2017 a început prin a măsura felul în care românii consideră că este dezirabil să se rezolve tensiunea dintre libertățile și drepturile personale și protejarea siguranței personale – o temă importantă atât la nivel de principiu, cât și ca urmare a diverselor dezbateri publice recente.

Întrebările au fost operaționalizate de la general spre particular, de la măsurarea apetenței românilor de a renunța la anumite libertăți și drepturi personale pentru a avea mai multă siguranță personală, spre particular, spre felul în care această tensiune valorică se concretizează în viața de zi cu zi, de exemplu în asigurarea secretului corespondenței telefonice ori electronice.

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.
NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

Figura 1. Opinii despre respectarea confidențialității și a vieții personale

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Rezultatele sondajului ne arată că românii, în marea lor majoritate, peste două treimi (69%) aleg să nu renunțe la o parte din libertățile și drepturile lor pentru a avea mai multă siguranță personală. Doar ceva mai puțin de o șesime din români (15%) ar face acest compromis pentru a avea mai multă siguranță personală.

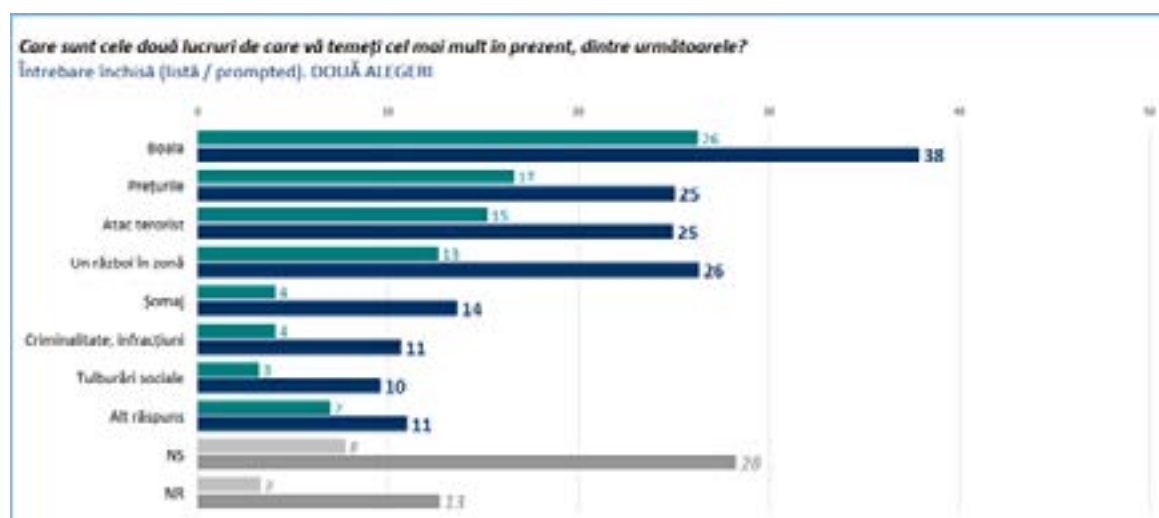
O mare parte a românilor (aproape jumătate, 43%) consideră că telefonul lor este sau a fost ascultat. Doar o treime (35%) din români consideră că acest lucru nu s-a întâmplat. Aceeași percepție de bănuială a interferenței instituțiilor în secretul corespondenței marchează și rezultatul următoarei întrebări: 32% din români se tem mai mult de instituțiile statului decât de infractori că ar putea să le intercepteze convorbirile, o pondere ceva mai ridicată decât a acelor (28%) care consideră, din contră, că infractorii sunt mai de temut în această privință decât instituțiile statului.

În consecință, în această atmosferă în care există un anumit nivel de suspiciune că unele din libertăți ar putea fi încălcate, românii își doresc ca instituțiile statului să respecte riguros regulile și libertățile personale, chiar dacă asta face anchetele penale mai dificile (67%), doar 17% fiind dintre acei care consideră că instituțiile statului ar trebui să aibă mână liberă în anchetele penale, punându-se astfel unele reguli și libertăți sub semnul întrebării.

4.2 Preocupări personale

Principalele preocupări (teme, issues în literatura de specialitate anglo-saxonă) ale românilor țin de domeniul personal, de integritatea fizică și de resursele materiale. Sănătatea (boala) reprezintă temerea principală a românilor, aproape 40% (38%) menționând-o.

Temerea privind prețurile, a doua mare preocupare a românilor (25% răspunsuri cumulate), nu reprezintă neapărat o consecință a inflației semnificative, așa cum se întâmpla acum 10-15 ani de zile în sondajele vremii, ci mai degrabă e o măsură indirectă a temerii față de sărăcie (vezi și nivelul ridicat de răspunsuri privind temerea de șomaj: 14%).

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.
NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

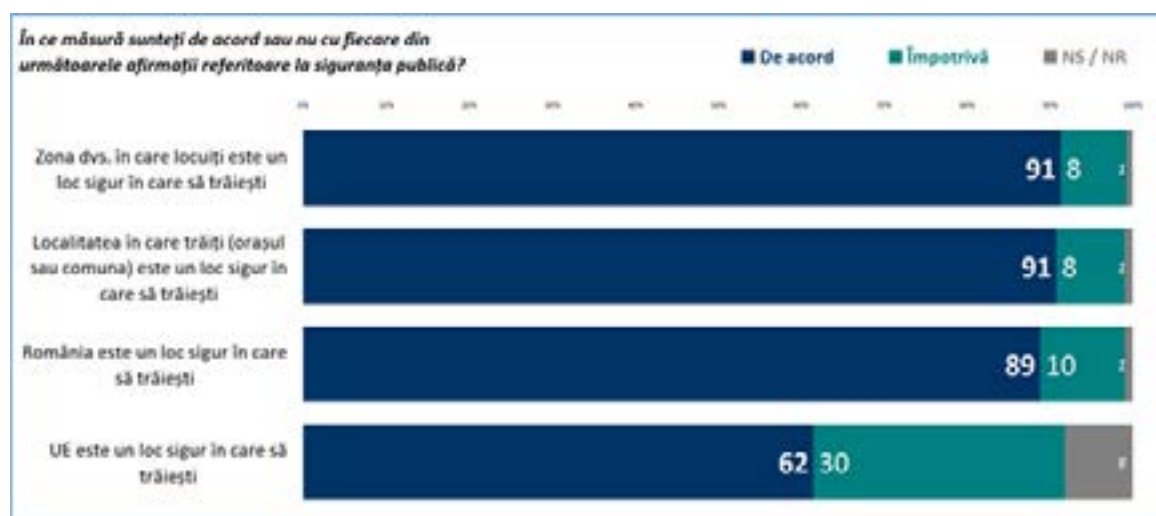
Figura 2. Opinii despre temerile la nivel societal și personal

Două teme ce țin de securitatea supra-personală, cu specific militar, sunt la același nivel cu temerea privind prețurile (sărăcia). E vorba despre un atac terorist (25%) și despre un război în zonă (26%, dar ceva mai puține mențiuni la prima alegere). Temele ce țin de zona de securitate internă (criminalitate, infracțiuni, tulburări sociale) sunt scăzute ca intensitate.

¹ Precizări metodologice: întrebarea a fost multiplă, permițând respondenților două alegeri. Ambele distribuții sunt relevante în discuția noastră. Prima alegere dă indicii puternice despre stringența temei (Top Of Mind), în schimb analiza cumulată (suma răspunsurilor la ambele întrebări) reprezintă o măsură mai validă a intensității totale de preocupare la adresa subiectului respectiv. Lista de teme de preocupări a fost închisă, cu categorii predefinite.

4.3 Siguranța spațial-geografică

Un alt aspect al reprezentărilor colective privind siguranța personală îl reprezintă percepția spațială. Cât de sigure sunt percepute diversele zone relevante pentru individ? Prin construcția întrebărilor, ușor de observat în **Figura 3**, am făcut trecerea de la particular la general, am extins treptat aria de evaluare, de la nivel de interacțiune fizică, propriu-zisă, cum ar fi cazul de exemplu al zonei ori localității de domiciliu, spre nivelul de interacțiune simbolică, de construct mental mediat, de dincolo de experiența personală, cum este cazul entităților administrative mult mai mari decât cele ce pot fi asumate la nivel personal: întreaga țară, respectiv întreaga Uniune Europeană.

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.
NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

Figura 3. Reprezentări despre siguranță în perspectivă spațială

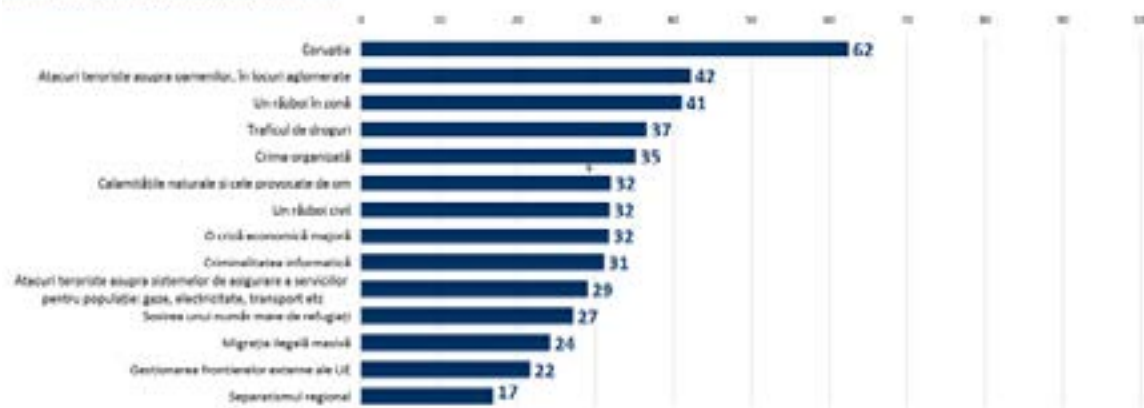
Principalul rezultat obținut pe seama acestor întrebări este că percepția românilor este preponderent pozitivă și relativ nediferențiată, atâta timp cât stăm în granițele țării. Nu e o diferență majoră între nivelul predominant pozitiv de percepție de siguranță la nivel micro-, al zonei spațiale de locuire (91%), la nivel ceva mai extins, al întregii localități (91%), respectiv la nivelul întregii țări (89%).

În schimb, cum ieșim din granițele țării, percepția de siguranță personală scade semnificativ, de la cvasi-totalitate la doar două treimi, de la aprox 90% la 62%, deși identificăm în continuare niveluri majoritare (peste 50%) de percepție pozitivă de siguranță. Avem de-a face cu unul din foarte puținele domenii în care reprezentarea despre siguranța internă este mai pozitivă decât cea externă. Dacă în domeniul educației, al sănătății, al productivității economice, al infrastructurii, al administrației publice - și exemplele de domenii pot continua – românii consideră că „în restul Europei” lucrurile merg mai bine decât „în România”, domeniul siguranței personale este singurul unde reprezentarea despre situația internă este mai bună decât cea despre situația externă.

Coroborat cu răspunsul la întrebările anterioare, se conturează o reprezentare despre o Românie relativ sigură în comparație îndeosebi cu alte țări. Acest rezultat este de asemenea de corelat cu nivelul scăzut de infracționalitate, îndeosebi de infracționalitate violentă, din România, în comparație cu alte țări din vecinătate (a se vedea indicatorii obiectivi în acest domeniu).

4.4 Reprezentări despre amenințări potențiale

Cât de importante sau neimportante considerați că sunt în prezent următoarele amenințări la adresa securității interne a României?
% AMENINȚARE FOARTE IMPORTANTĂ

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.

NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

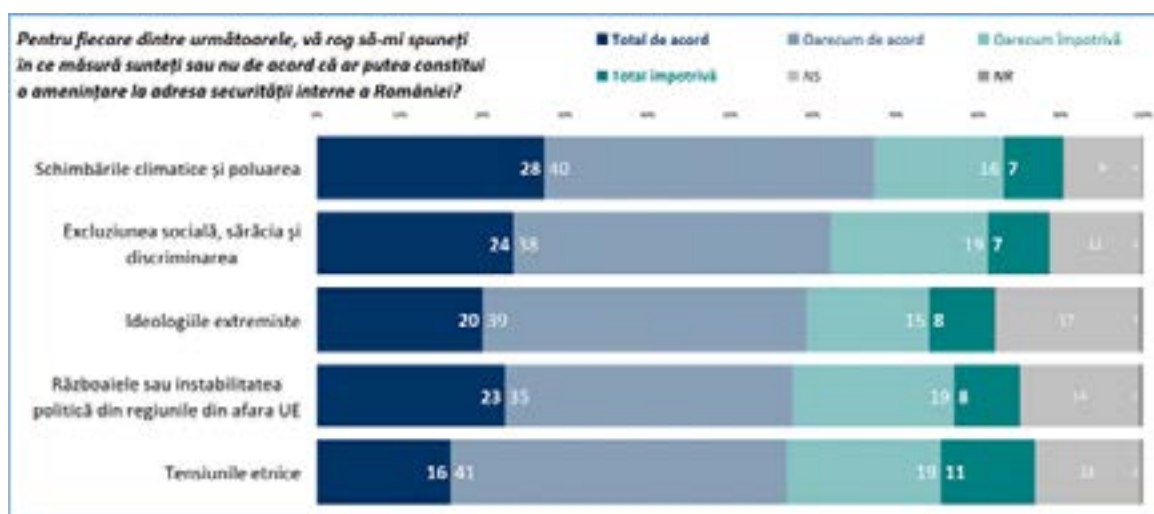
De departe principala amenințare percepută la adresa securității interne a României este corupția (Figura 3). Aproape două treimi dintre români (62%) o consideră o amenințare foarte importantă². Următoarele două amenințări ca importanță percepută sunt în jur de 40% din total populație, „Atacuri teroriste asupra oamenilor, în locuri aglomerate” (42%) și „Un război în zonă” (41%).

Următoarele două sunt în jur de 35%: Traficul de droguri (37%), Crima organizată (35%). Alte teme de preocupare, slab diferențiate la nivel de intensitate, toate în jur de 30%: Calamitățile naturale și provocate de om (32%), Un război civil (32%), O criză economică gravă (31%), Criminalitatea informatică (31%), Atacurile teroriste asupra sistemelor de asigurare a serviciilor pentru populație (29%).

De remarcat felul în care amenințările violente, de ordin militar (război în zonă) sau cvasi-militar (atac terorist) populează în mod semnificativ mințile românilor. Migrația ilegală masivă, Gestionarea frontierelor externe ale UE și îndeosebi Separatismul regional nu preocupă atât de mult opinia publică românească.

²Concluziile sunt realizate pe baza distribuției răspunsurilor „Amenințare foarte importantă”. În cazul în care luăm în considerare și răspunsurile „Amenințare destul de importantă” distribuția devine una mai puțin diferențioare. Pentru comparații între cele două tipuri de distribuții, vezi Anexa „Reprezentări grafice complete ale rezultatelor”

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.

NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

Figura 4. Reprezentări asupra unor eventuale amenințări „difuze”

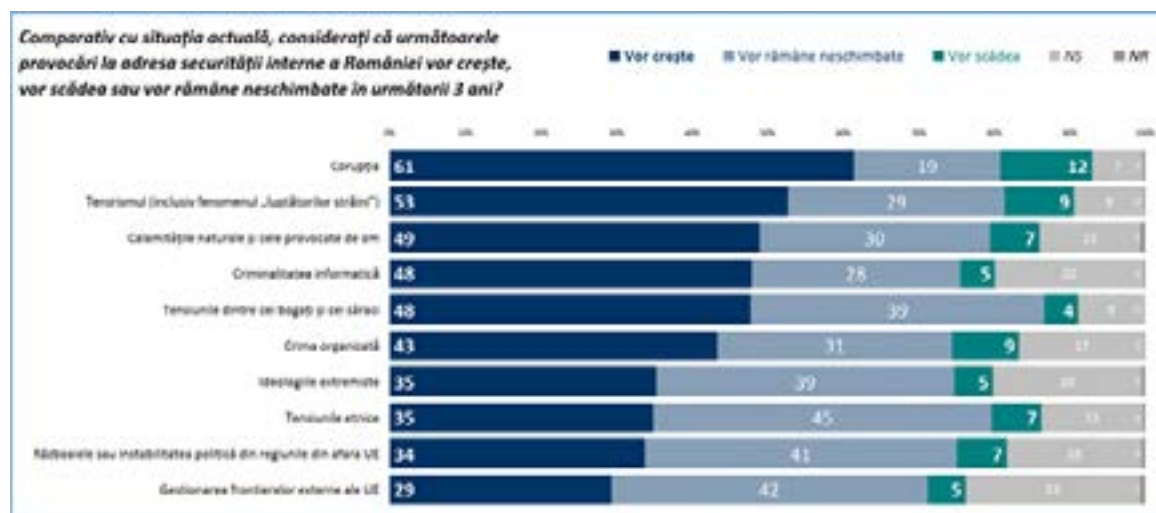
Figura 4 arată că temerile privind amenințările difuze (excluziune socială, sărăcie, discriminarea, ideologii extremiste, tensiunile etnice) sunt mai scăzute decât temerile privind amenințările concrete (război, atac terorist, criză). Chiar și când acestea se referă la subiecte mai concrete, de ex. un război în afara UE, nivelul de preocupare este în continuare mai scăzut decât în privința primului set de amenințări măsurate (v. Fig. 7). Singurul nivel mai ridicat de preocupare, asemănător cu cele identificate anterior, îl reprezintă subiectul „Schimbării climatice și al poluării” (28%).

Plecând de la nivelul de preocupare identificat în cele două întrebări de mai sus (război în zonă 41%, respectiv război sau instabilitate în afara UE 23%), putem trage concluzia că războiul din Siria este perceput de către români ca fiind mult mai puțin amenințător decât conflictul recent încheiat din Crimeea.

4.5 Evoluția amenințărilor

Românii sunt preocupați de escaladarea următoarelor tipuri de amenințări în viitorul apropiat: creșterea corupției, intensificarea terorismului, apariția unor calamități naturale, creșterea criminalității informatice, tensiunile dintre cei bogați și cei săraci.

În general, există o corelație foarte puternică între nivelul de preocupare la adresa amenințării actuale și estimarea evoluției acesteia în viitor. Cu cât temerea este mai mare în prezent, cu atât aceasta este proiectată și în viitor, sub forma estimării de creștere a intensității temerii respective. Excepție o fac următoarele două teme: Criminalitatea informatică și Tensiunea dintre bogați și săraci, ambele percepute ca fiind mai importante în viitor decât în prezent.

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.

NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

Figura 5. Reprezentări despre dinamica așteptată a unor amenințări societale

4.6 Siguranța armată: trupe NATO pe teritoriul României

Deși românii au încredere mare atât în NATO, cât și în SUA și UE, principalele motoare instituționale ale NATO (vezi cercetările anterioare Starea Națiunii, Încrederea în instituții), deși românii sunt preocupați de un război în zonă (vezi supra, inclusiv comentariul privind diferența dintre războiul din Siria și conflictul din Crimeea), totuși românii tind mai degrabă să nu fie de acord în privința staționării unor trupe NATO pe teritoriul României în contextul conflictului dintre Rusia și Ucraina. 42% din români sunt împotriva (30% total împotriva). Doar 33% sunt de acord (19% total de acord). Distribuția răspunsurilor este specifică unui răspuns de respingere a subiectului (nivelul cel mai ridicat la categoria „total împotriva”).

Sursa: Barometrul Starea Națiunii. Cifrele reprezintă procente din total respondenți.
NC = nu este cazul, NS = nu știu, NR = nu răspund.

Figura 6. Reprezentări despre acțiunile NATO în România

4.7 Siguranța armată: trupe române în teatrele de operațiuni externe

În schimb, românii sunt mai degrabă de acord ca trupele românești să participe în teatrele de operațiuni externe, considerând că este benefic pentru statul român. 33% din români sunt de acord, doar 19% sunt împotrivă. De remarcat însă nivelul foarte ridicat de non-răspunsuri.

În orice caz, discrepanța dintre mai degrabă respingerea trupelor străine pe teritoriul românesc și acceptarea trupelor românești pe alte teritorii, coroborată cu nivelurile ridicate de încredere în NATO, SUA și UE (peste 50% toate trei) conduce la următoarea ipoteză: românii nu putem spune că nu sunt de acord per se cu implicarea României în operațiuni militare în contextul alianței NATO. Ei sunt de acord cu asta. Doar că nu la noi în curte (vezi conceptul NIMBY, „Not In My Back Yard”).

Este probabil ca românii să considere că prezența unor trupe pe teritoriul României poate crește riscul începerii unui conflict pe teritoriul nostru, ca România să fie atrasă într-un război nu doar în zonă, ci chiar într-un război desfășurat pe propriul teritoriu. Asta coroborează cu temerea ridicată a românilor de război în zonă, identificată în întrebările anterioare.

După părerea Dvs, participarea militarilor români în teatre de operațiuni externe este benefică sau nu pentru statul român?

Dacă DA, Care sunt motivele pentru care considerați că participarea militarilor români în teatre de operațiuni externe este benefică pentru statul român, dintre următoarele?
RĂSPUNSURI MULTIPLE. % "Este benefică pentru că..."

Figura 7. Reprezentări despre acțiuni ale armatei române în afara granițelor țării

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Dacă NU, Care sunt motivele pentru care considerați că participarea militarilor români în teatre de operații externe NU este benefică pentru statul român, dintre următoarele?

RĂSPUNSURI MULTIPLE. % "Nu e benefică pentru că..."

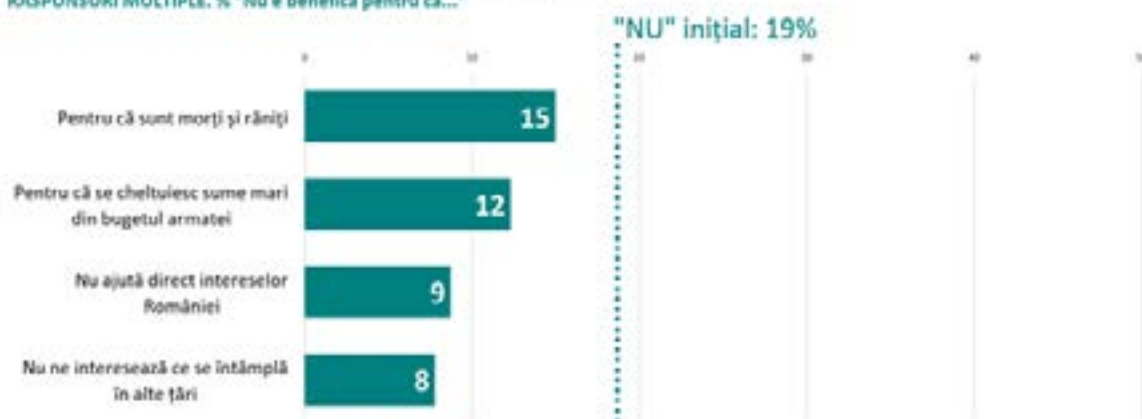

Figura 7. Reprezentări despre acțiuni ale armatei române în afara granițelor țării

5. Concluzii

Românii percep România ca o țară liniștită, fără multe probleme legate de violență sau de evenimente asociate cu aceasta (criminalitate, infracționalitate). Acest domeniu este unul din puținele, dacă nu chiar unicul, în care România beneficiază de percepție internă mai bună în comparație cu alte țări din UE.

Principala preocupare a românilor din punct de vedere al amenințărilor de securitate este una „civilă”, non-violentă: e vorba de corupție. Aceasta este percepută ca principala amenințare la adresa României.

Identificăm însă și teme ce țin de aspectul militar, al gestionării violenței la nivel statal. E vorba fie despre aspectul standard, convențional al acestui subiect, despre temerile românilor de un război în zonă, respectiv de aspectul asimetric, non-convențional, temerea românilor privind un atentat terorist la adresa unor mulțimi mari de oameni.

Datorită faptului că se tem de un război în zonă, românii tind să nu accepte prezența trupelor străine pe teritoriul României, pentru a nu crește riscul atragerii conflictului din afara României în interiorul granițelor. În schimb, românii nu sunt atât de critici în privința participării militarilor români în operații militare în alte țări.

Nu în ultimul rând, cel puțin la nivel de principiu și de declarație, românii nu acceptă atât de ușor intruziunea instituțională în libertățile și drepturile lor, pentru a li se oferi un plus de siguranță personală. Românii consideră că aceste libertăți și drepturi le sunt afectate, cel puțin în domeniul secretului comunicării și corespondenței.

6. Bibliografie

Alkire, S. (2002), „A conceptual framework for human security - working paper no 2”, Center for Research on Inequality, Human Security and Ethnicity (CRISE), Queen Elizabeth House. University of Oxford, <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.580.2805&rep=rep1&type=pdf>

Bajpai, K. (2000). *Human Security: Concept and Measurement*, Kroc Institute, SUA.

Bari, I. (2003). *Probleme globale contemporane*, Editura Economică, București.

Buzan B., De Wilde, J., & Waever O. (2011). *Securitatea - un nou cadru de analiză*, Cluj- Napoca: CA Publishing,.

Buzan, B., & Hansen L. (2007). „*International Security*”, vol III. *Widening Security*, London: Sage Publications.

Buzan, B. (1983). *People, States and Fear. The National Security Problem in International Relations*, Brighton: Whatsheaf Books.

Duțu, P., & Bogzeanu, C. (2010). *Provocări actuale pentru securitatea europeană*, București : Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”.

James, P. (2006). *Globalism, Nationalism, Tribalism*, London: Sage Publications.

King, G., & Murray, C. J. L. (2001). „*Rethinking Human Security*”. *Political Science Quarterly*, vol. 116, No. 14, <https://gking.harvard.edu/files/hs.pdf>

Paris, R. (2001). „*Human Security - Paradigm Shift or Hot Air?*”, *International Security*, vol 26, No.2.

Sarcinshi, A. (2006), *Globalizarea insecurității. Factori și modalități de contracarare*, București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”.

Stewart, P. (2007). „*Failed States and Global Security: Empirical Questions and Policy Dilemmas*”, *International Studies Review*, Volume 9, Issue 4.

Thomas, C. (2001), „*Global governance, development and human security: exploring the links*”, *Third World Quarterly*, Vol 22 (2).

* * * Strategia Națională de Apărare a Țării 2015- 2019. (2015), http://www.presidency.ro/files/userfiles/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_1.pdf

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Anexă: Chestionar

COD OPERATOR | | | | |

NR CHESTIONAR

| | | |

DATA | | | | / | | | | / 2017

ORA INCEPERII(HH : MM))

| | | | : | | | |

Bună ziua! Sunt un operator de interviu de la **SNSPA** și efectuăm un studiu sociologic privind aspectele vieții publice din România. Pentru a respecta regulile statistice, aș dori să stăm de vorbă cu **cea mai tânără persoană** din gospodăria Dvs cu vârsta peste 18 ani.

DIRECȚIA ȚĂRII / EVALUĂRI GENERALE

Q01. În general, considerați că România în momentul de față se îndreaptă într-o direcție bună sau într-o direcție greșită?

1. Într-o direcție bună

3. Într-o direcție greșită

98. NS..

99. NR

Comparații: INSCOP // BOP // CCSB // INSOMAR // CURS // IRES // IMAS // CSOP // SOCIOPOL)1996 ... 2017)

Q02. În ultimul an, credeți că situația Dvs economică s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit??

5. S-a îmbunătățit

3. NU CITI! A rămas la fel

1. S-a înrăutățit

98 NS 99 NR

Comparații: INSCOP // BOP // CCSB // INSOMAR // CURS // IRES // IMAS // CSOP // SOCIOPOL)1996 ... 2017)

Q03. Credeți că anul viitor veți trăi mai bine, la fel sau mai prost decât anul acesta?

5. Mai bine

3. La fel

1. Mai prost

98 NS 99 NR

Comparații: INSCOP // BOP // CCSB // INSOMAR // CURS // IRES // IMAS // CSOP // SOCIOPOL)1996 ... 2017)

Q04. Cum ați descrie starea dvs. de sănătate în prezent

5. Foarte bună

4. Bună

3. Așa și așa

2. Proastă

1. Foarte proastă

98. NS..

99. NR

Comparații: BOP // EVS // WVS // EB

LIBERTĂȚI VS SECURITATE PERSONALĂ

Vă voi citi mai multe propoziții alternative. Vă rog să alegeți varianta care corespunde cel mai bine părerii dvs.

RAND 01 ... 03

Q05.

1. Nu aș renunța la o parte din libertățile și drepturile mele pentru a avea mai multă siguranță personală

3. Aș renunța la o parte din libertățile și drepturile mele pentru a avea mai multă siguranță personală

98 NS 99 NR

Comparații: INSCOP (2015 02)

Q06.

1. Nu cred că telefonul meu este sau a fost ascultat

3. Cred că telefonul meu este sau a fost ascultat

98 NS 99 NR

Comparații: INSCOP (2015 02)

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

SCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Q07.

1. Îmi este mai teamă de infractori, decât de instituțiile statului că ar putea să îmi intercepteze comunicațiile (telefon, email)

3. Îmi este mai teamă de instituțiile statului, decât de infractori că ar putea să îmi intercepteze comunicațiile (telefon, email)

98 NS 99 NR

Comparații: INSCOP (2015 02)

Q08.

1. Instituțiile statului ar trebui să aibă mână liberă în anchetele penale, chiar dacă unele reguli și libertăți sînt puse sub semnul întrebării

3. Instituțiile statului ar trebui să respecte riguros regulile și libertățile personale, chiar dacă asta face anchetele penale mai dificile

98 NS 99 NR

Comparații: SOCIOPOL (2015 12)

SIGURANȚA ROMÂNIEI / AMENINȚĂRI

Q09. Care sunt cele două lucruri de care vă temeți cel mai mult în prezent, dintre următoarele? **PRIMA ALEGERE**

1. Prețurile 2. Un război în zonă 3. Boala 4. Șomaj 5. Criminalitate, infracțiuni

6. Tulburări sociale 7. Atac terorist 80. NU CITI! Alta. Care? 98. NS.. 99. NR

Comparații: BOP (1998 .. 2004)

Q10. A doua alegere

1. Prețurile 2. Un război în zonă 3. Boala 4. Șomaj 5. Criminalitate, infracțiuni

6. Tulburări sociale 7. Atac terorist 80. NU CITI! Alta. Care? 98. NS.. 99. NR

Comparații: BOP (1998 .. 2004)

În ce măsură sunteți de acord sau nu cu fiecare din următoarele afirmații referitoare la siguranța publică?

	FĂRĂ RAND	5. Total de acord	4. Oarecum de acord	2. Oarecum împotrivă	1. Total împotrivă	98 99. NS / NR
Q11.	Zona dvs. în care locuiți este un loc sigur în care să trăiești	5	4	2	1	98 99
Q12.	Localitatea în care trăiți (orașul sau comuna) este un loc sigur în care să trăiești	5	4	2	1	98 99
Q13.	România este un loc sigur în care să trăiești	5	4	2	1	98 99
Q14.	UE este un loc sigur în care să trăiești	5	4	2	1	98 99

Comparații: EBS 432 // EB83.2 (2015 03)

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Cât de importante sau neimportante considerați că sunt în prezent următoarele amenințări la adresa securității interne a României?

	<i>RAND 01 ... 14</i>	<i>5. O amenințare foarte importantă</i>	<i>4. Destul de importantă</i>	<i>2. Nu prea importantă</i>	<i>1. O amenințare deloc importantă</i>	<i>98 99. NS / NR</i>
Q15.	Atacuri teroriste asupra oamenilor, în locuri aglomerate	5	4	2	1	98 99
Q16.	Atacuri teroriste asupra sistemelor de asigurare a serviciilor pentru populație: gaze, electricitate, transport etc.	5	4	2	1	98 99
Q17.	Traficul de droguri	5	4	2	1	98 99
Q18.	Crima organizată	5	4	2	1	98 99
Q19.	Migrația ilegală masivă	5	4	2	1	98 99
Q20.	Un război civil	5	4	2	1	98 99
Q21.	Separatismul regional	5	4	2	1	98 99
Q22.	Criminalitatea informatică	5	4	2	1	98 99
Q23.	Sosirea unui număr mare de refugiați	5	4	2	1	98 99
Q24.	Gestionarea frontierelor externe ale UE	5	4	2	1	98 99
Q25.	O criză economică majoră	5	4	2	1	98 99
Q26.	Un război în zonă	5	4	2	1	98 99
Q27.	Calamitățile naturale și cele provocate de om	5	4	2	1	98 99
Q28.	Corupția	5	4	2	1	98 99

Comparații: *EBS 432 // EB83.2 (2015 03) EBS 371 // EB75.4 (2011 06)*

Pentru fiecare dintre următoarele, vă rog să-mi spuneți în ce măsură sunteți sau nu de acord că ar putea constitui o amenințare la adresa securității interne a României?

	<i>RAND 01 ... 05</i>	<i>5. Total de acord</i>	<i>4. Oarecum de acord</i>	<i>2. Oarecum împotrivă</i>	<i>1. Total împotrivă</i>	<i>98 99. NS / NR</i>
Q29.	Războaiele sau instabilitatea politică din regiunile din afara UE	5	4	2	1	98 99
Q30.	Ideologiile extremiste	5	4	2	1	98 99
Q31.	Excluziunea socială, sărăcia și discriminarea	5	4	2	1	98 99
Q32.	Schimbările climatice și poluarea	5	4	2	1	98 99
Q33.	Tensiunile etnice	5	4	2	1	98 99

Comparații: *EBS 432 // EB83.2 (2015 03)*

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferență!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Comparativ cu situația actuală, considerați că următoarele provocări la adresa securității interne a României vor crește, vor scădea sau vor rămâne neschimbate în următorii 3 ani?

	<i>RAND 01 ... 10</i>	<i>5. Vor crește</i>	<i>3. Vor rămâne neschimbate</i>	<i>1. Vor scădea</i>	<i>98 99. NS / NR</i>
Q34.	Terorismul (inclusiv fenomenul „luptătorilor străini”)	5	4	1	98 99
Q35.	Crima organizată	5	4	1	98 99
Q36.	Criminalitatea informatică	5	4	1	98 99
Q37.	Gestionarea frontierelor externe ale UE	5	4	1	98 99
Q38.	Calamitățile naturale și cele provocate de om	5	4	1	98 99
Q39.	Corupția	5	4	1	98 99
Q40.	Tensiunile etnice	5	4	1	98 99
Q41.	Tensiunile dintre cei bogați și cei săraci	5	4	1	98 99
Q42.	Ideologiile extremiste	5	4	1	98 99
Q43.	Războaiele sau instabilitatea politică din regiunile din afara UE	5	4	1	98 99

Comparații: *EBS 432 // EB83.2 (2015 03) EBS 371 // EB75.4 (2011 06)*

SECURITATE EXTERNĂ / ARMATĂ

Q44. În contextul tensiunilor provocate de conflictul dintre Rusia și Ucraina, Statele Unite ale Americii au anunțat dislocarea pe teritoriul mai multor state membre NATO, printre care și România, de armament greu (tancuri, artilerie etc.) și soldați americani, ca măsură suplimentară de protecție a țărilor aliate din NATO. În ce măsură sunteți de acord cu această dislocare de armament greu și soldați NATO pe teritoriul României?

5. Total de acord 4. Oarecum de acord 2. Oarecum împotriva 1. Total împotriva 98 NS 99 NR

Comparații: *INSCOP (2015 07)*

Q45. După părerea Dvs, participarea militarilor români în teatre de operații externe este benefică sau nu pentru statul român?

5. Da, este benefică 1. Nu, nu este benefică 98. NS.. 99. NR

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

starea
națiunii

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Dacă DA, Care sunt motivele pentru care considerați că participarea militarilor români în teatre de operații externe este benefică pentru statul român, dintre următoarele? BIFEAZĂ TOT CE SE APLICĂ

	<i>RAND 01 ... 04</i>	1. DA	2. NU	98 99. NS / NR
Q46.	Este benefică pentru creșterea nivelului de pregătire al militarilor	1	0	98 99
Q47.	Este benefică pentru politica externă a României	1	0	98 99
Q48.	Este benefică pentru securitatea națională	1	0	98 99
Q49.	Este benefică pentru imaginea României în lume	1	0	98 99

Dacă NU, Care sunt motivele pentru care considerați că participarea militarilor români în teatre de operații externe NU este benefică pentru statul român, dintre următoarele? BIFEAZĂ TOT CE SE APLICĂ

	<i>RAND 01 ... 04</i>	1. DA	2. NU	98 99. NS / NR
Q50.	Pentru că se cheltuiesc sume mari din bugetul armatei	1	0	98 99
Q51.	Pentru că sunt morți și răniți	1	0	98 99
Q52.	Nu ne interesează ce se întâmplă în alte țări	1	0	98 99
Q53.	Nu ajută direct intereselor României	1	0	98 99

MASS MEDIA / VALORI

Q54. Care este televiziunea de știri de la care vă informați cel mai des cu privire la scena politică din România, dintre următoarele? RND 01 ... 05

1. Antena 3 2. Realitatea TV 3. România TV 4. B1 TV
5. Digi 24 80. **Nu citi!** Alta. Care? 97. **Nu citi!** Nu mă uit la televiziuni de știri 98 NS 99 NR

Comparații: *CCSB // SOCIOPOL (2012 ... 2016)*

Vă rog să îmi spuneți care dintre următoarele afirmații se potrivește cel mai bine cu ceea ce credeți Dvs.

- Q55. 1. Se poate avea încredere în cei mai mulți dintre oameni 2. E mai bine să fii atent în relațiile cu oamenii 99. NS/NR

Comparații: *BOP // IMAS // CCSB // SOCIOPOL (1993 ... 2016)*

Q56. Luând în considerare toate aspectele vieții dvs. ați spune că sunteți...

5. foarte fericit 4. destul de fericit 2. nu prea fericit 1. deloc fericit 99. NS / NR

Comparații: *BOP // CCSB // SOCIOPOL // EB // EVS // WVS (1993 ... 2016)*

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Q57. Din punctul de vedere al veniturilor din familia Dvs., în ce categorie credeți că vă încadrați cel mai bine?

1. Banii nu ne ajung nici pentru strictul necesar
2. Banii abia ne ajung de la o lună la alta
3. Reușim să ne descurcăm cu banii pe care îi avem
4. Banii pe care îi avem ne permit să trăim bine
5. Banii pe care îi avem ne permit să avem tot ce ne dorim

98 NS 99. NR

Comparații: BOP // CCSB // INSOMAR // CURS // IRES // IMAS // CSOP // SOCIOPOL (1996 ... 2017)

Q58. Care din următoarele afirmații se apropie cel mai mult de convingerile dvs....?

1. Există un Dumnezeu întrupat într-o ființă
2. Există un spirit sau o forță a vieții
3. Nu cred că există un spirit, Dumnezeu sau forță a vieții

99. NS/NR

Comparații: BOP // CCSB // SOCIOPOL // EB // EVS // WVS (1993 ... 2016)

Q59. Când vine vorba de politică, se vorbește despre "stînga" și "dreapta". Pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă "stînga", iar 10 înseamnă "dreapta", Dvs. unde considerați că vă situați?

1 stînga 2 3 4 5 6 7 8 9 10 dreapta 99

NR

Comparații: BOP // CCSB // SOCIOPOL // EB // EVS // WVS (1993 ... 2016)

Q60. În orice societate, unii oameni se consideră bogați, alții se consideră săraci. Pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă "sărac", iar 10 înseamnă "bogat", Dvs. unde considerați că vă situați?

1 sărac 2 3 4 5 6 7 8 9 10 bogat 99 NR

Comparații: BOP // CCSB // SOCIOPOL // EB // EVS // WVS (1993 ... 2016)

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitatea Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

SOCIO-DEMOGRAFICE

D1. SEX

1. Bărbat 2. Femeie

D2. VÂRSTA (în ani împliniți)

|__|__| 99. NR

D3. ETNIA

1. Român	2. Maghiar	3. Rrom / Țigan	6. Alta	99. NR
----------	------------	-----------------	---------	--------

D4a. ȘCOALĂ

Care a fost nivelul cel mai ridicat de educație sau formare profesională absolvit cu succes?

1. Fără școală absolvită
2. Șc. primară (4 clase)
3. Gimnaziu (7,8 clase)
4. Șc. de ucenici, de arte, de meserii
5. Liceu tr. I (10 clase)
6. Șc. profesională
7. Liceu tr. II (12 clase, bacalaureat)
8. Șc. Postliceală sau de maiștri
9. Nivel universitar de scurtă durată (Colegiu / Subingineri)
10. Nivel universitar de lungă durată (Facultate, 4-6 ani)
11. Licență tip Bologna (3-5 ani)
12. Master
13. Studii postuniversitare de specialitate, în afară de doctorat / post-doctorat
14. Doctorat
15. Postdoctorat
16. 98 NS
17. 99.NR

D4b. ȘCOALĂ ANI

Prin urmare, câți ani de școală ați absolvit în total ? _____ 98 NS 99.NR

D5. OCUPAȚIA

Care e OCUPAȚIA Dvs. în momentul de față? _____ 99. NS/NR

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofințat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

D6. ACTIV

Care din următoarele situații se potrivește cel mai bine situației Dvs. de acum sub aspect profesional?

1. Angajat cu normă întreagă	2. Angajat cu normă parțială	3. Elev / Student	4. Casnic(ă)	5. Șomer	99. NS / NR
6. Pensionar	7. Alta.				

D7. RELIGIA

Dacă „creștin” (simplu), întreabă ce fel de creștin? _____ 99. NS/NR

D8. MÂNĂ DOMINANTĂ

Dvs. de regulă ce mână folosiți mai des în activitatea Dvs de zi cu zi?

1. Dreapta, sînt dreptaci	2. Stînga, sînt stîngaci	3. NU CITI! Ambele, sînt ambidextru	99. NS / NR
---------------------------	--------------------------	-------------------------------------	-------------

D9. NR TOTAL PERS

Câte persoane sunt în gospodăria Dvs? |__|__| 99. NR

D10. NR COPII

Câți copii în întreținere (sub 18 ani) sunt în gospodăria Dvs? |__|__| 99. NR

D13D18 TELEFOANE / MASINA / CALCULATOR / INTERNET / E-MAIL

0. Nu 1. DA 99. NS / NR

D20. PLECAȚI DIN ȚARĂ

Este vreo persoană din gospodăria Dvs care în momentul de față să fie plecată în străinătate, pentru o perioadă mai lungă de timp (minim 3 luni de zile), nu doar în concediu sau vacanță?

0. Nu 1. DA 99. NS / NR

D21. CÂȚI

Dacă DA, Câte persoane sunt plecate? |__|__| 99. NR

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitatea Administrativă cofinansat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

Dacă DA, Ce sex și vârstă au? Se scrie litera sex B / F urmat de varsta, pt fiecare din ei, separate prin virgulă (de ex: B 14, F29): _____ 99. NR

D21. VEN P

Cât a fost venitul Dvs. PERSONAL net ("în mână") în ultima lună? _____ lei noi 99. NS/NR

D21. VEN P

Vă rog să îmi spuneți cât a fost venitul Dvs total PERSONAL net („în mână”)? Dacă nu cunoașteți cifra exactă, îmi puteți da o estimare? _____ lei noi 99. NS/NR

D22. VEN G

Vă rog să îmi spuneți care este venitul total lunar net („în mână”) al gospodăriei dvs.? Dacă nu cunoașteți cifra exactă, îmi puteți da o estimare? _____ lei noi 99. NS/NR

D31. LOCALITATE

D32. JUDEȚ

D33. ADRESA

D34. NUME

D35. Tel. fix (inclusiv prefix):

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL SECURITATE | SECURITATE B

ORA TERMINĂRII (HH : MM) |__|__| : |__|__|

Anexă: Reprezentări grafice complete ale rezultatelor

Cf document Powerpoint atașat

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII
POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

WWW.STAREA-NATIUNII.RO

INFO@STAREA-NATIUNII.RO